

Nr 109.

Av herr Nilsson, Petrus, m. fl., om skärpt kontroll över tillämpningen av reglerna för hjälpverksamhet vid arbetslöshet.

1933 års riksdag anhöll i skrivelse till Kungl. Maj:t bl. a.

1) om skyndsamt utredning rörande reglering av förhållandet mellan den offentliga arbetslöshetshjälpen i dess olika former samt den allmänna fattigvården;

2) om skyndsamt utredning beträffande omfattningen av kommunernas lagliga rätt att lämna arbetslöshetshjälp utan fattigvårds karaktär samt om behovet och lämpligheten av laglig reglering av kommunernas verksamhet för arbetslöshetens bekämpande.

I det utlåtande, som låg till grund för riksdagens skrivelse, framhöll särskilda utskottet, att en av de sidor av arbetslöshetsproblemet, vilka visat sig mest svårlösta, avser förhållandet mellan den offentliga arbetslöshetshjälpen och den allmänna fattigvården. Det vore ur olika synpunkter i hög grad önskvärt, att en bestämd gräns kunde uppdragas mellan dessa båda hjälpformer, så att sammanblandning undviks och det icke förekommer, att en och samma person samtidigt åtnjuter understöd från flera håll för samma hjälpbehov. Utskottet förklarade sig vidare till fullo dela den uppfattning, som motionsvis uttalats, att nuvarande förhållanden med avseende å den kommunala icke statsunderstödda arbetslöshetshjälpen i många avseenden äro otillfredsställande. Detta gällde framför allt frånvaron av enhetlig reglering och kontroll. Av utskottet införskaffad utredning hade visat, att de arbetslöner, som utgå vid rent kommunala reservarbeten, äro ytterligt skiftande. Även beträffande kommunernas inställning till andra frågor torde motsvarande ojämnhet råda. Utskottet anslöt sig tillika till den meningen, att ett klarläggande vore önskvärt beträffande omfattningen av kommunernas lagliga rätt att lämna arbetslöshetshjälp utan fattigvårds karaktär.

Av J. O:s till årets riksdag avgivna ämbetsberättelse framgår, att i skrivelserna framställda utredningsyrkanden ännu icke varit föremål för Kungl. Maj:ts åtgärd. Emellertid hava från socialdepartementet inforrats uppgifter från rikets kommuner rörande vissa förhållanden beträffande kontantunderstödsverksamhet och fattigvård i anledning av den rådande arbetslösheten, varjämte undersökning verkställdts ifråga om kommunernas lagliga rätt att lämna arbetslöshetshjälp utan fattigvårds karaktär.

Frågan om hur de medel, som anslås till arbetslöshetshjälp, användas är givetvis av den allra största vikt. Meddelanden om missbruk cirkulera ofta i pressen, och i en hel del fall har det visat sig, att dessa meddelanden icke saknat grund. Såvitt vi kunna finna ha dessa missbruk haft sin grund i en oriktig

tillämpning av riksdagens direktiv. Har t. ex., såsom uppgives, kontantunderstöd inom vissa kommuner utbetalats, trots att tillgång till efter ortens förhållanden skäligt avlönat arbete funnits, är detta ett missförhållande, som icke kan eller får tolereras. Detsamma gäller utbetalning av understöd till arbetare, som under en avsevärd del av året haft relativt väl betalt säsongarbete. Vidare bör med största noggrannhet tillses, att ej kommunala tillskott till arbetslöshetshjälpen med eller utan fattigvårds karaktär lämnas under sådana förhållanden, att det blir fördelaktigare för vissa hjälpsökande att lita till det allmännas understödsverksamhet än att söka skaffa sig uppehälle genom eget arbete.

Ett omsorgsfullt övervakande av att hjälpverksamheten icke urartar, så att en demoraliserande understödstagaranda uppammas, måste vara en ovillkorlig förutsättning för de stora uppoffringarna, som göras för att ordna statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Kontrollen över tillämpningen av de allmänna bestämmelserna utövas av arbetslöshetskommissionen. Då det icke synes föreligga anledning att ifrågasätta ändring häri, bör det ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ytterligare åtgärder, som kunna vara erforderliga för att arbetslöshetskommissionen må äga befogenhet att tillräckligt effektivt ingripa mot missförhållanden på förevarande område.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om föranstaltande av skärpt kontroll över tillämpningen genom statens och kommunernas organ av regler gällande för hjälpverksamhet vid arbetslöshet.

Stockholm den 23 januari 1934.

<i>Petrus Nilsson.</i>	<i>Erik von Heland.</i>	<i>Anton Pettersson.</i>
<i>And. Henriksson.</i>	<i>Ernst Svenson.</i>	<i>Oscar Ericson.</i>
<i>Joh. Johansson,</i> Friggeråker.	<i>Allan Holstenson.</i>	<i>Per Andersson.</i>